

УДК 378:37.011.3-051:81'243:[004.777:37.026](045)

Мисло Д.
магістрантка I курсу,
спеціальності «СО (Мова і література (англійська))»,
Мукачівський державний університет
Мартин Н.В.
ст. викладач кафедри англійської філології та
методики викладання іноземних мов,
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДО ВИКОРИСТАННЯ МОВНОГО ВЕБ-КВЕСТУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто принципи формування готовності майбутніх учителів іноземної мови до використання мовного веб-квесту у професійній діяльності. Розкрито роль соціокультурної компетентності у системі підготовки майбутніх вчителів.

Ключові слова: веб-квест, іноземна мова, професійна діяльність, майбутні вчителі, формування.

The article describes the principles of forming the readiness of future foreign language teachers to use the language web quest in their professional activities. The role of sociocultural competence in the system of training of future teachers is revealed.

Key words: web quest, foreign language, professional activity, future teachers, formation.

У сучасному суспільстві, головними рисами якого є безперервне збільшення інформації і зростання ролі інформаційних комунікаційних технологій, створюється глобальне інформаційне поле, покликане забезпечити ефективну взаємодію членів суспільства та задовольнити головну людську потребу - потребу спілкування, у тому числі міжкультурну. У системі вищої професійної освіти усвідомлюється необхідність розумного поєднання традиційних та інноваційних методів навчання. У зв'язку з цим відбуваються значні зміни, пов'язані з використанням різноманітних мультимедійних засобів,

які активізують пізнавальну діяльність слухачів, студентів у процесі вивчення іноземної мови.

Сьогодні навчання іноземної мови за допомогою комп'ютерних технологій стало невід'ємною частиною мовної підготовки студентів у вищих провідних держав. В Україні викладачі стали все більше звертатися до методики викладання, орієнтованої на роботу з комп'ютерними технологіями та Інтернетом. Беззаперечна перевага Всесвітньої павутини в тому, що вона являє собою невичерпне джерело інформації з будь-якого питання. Однак, пошук потрібної інформації приносить одні розчарування, вимагаючи при цьому значних витрат часу та емоцій. З цієї причини працювати над проектами, ставити завдання і відсилати учнів за потрібною інформацією в Інтернет зовсім не так просто, як здається на перший погляд. Тому, вчителі та педагоги часто відмовляються від роботи над проектами, не дивлячись на те, що проектна діяльність дозволяє учням та студентам виступати в ролі будівничих, підвищує творчий потенціал, розширює не тільки світогляд, а й сприяє розширенню мовних знань.

Одне з можливих рішень даної проблеми пов'язано з використанням структурного підходу, що дає можливість не тільки студентам та учням використовувати свою працю більш продуктивно, але й і вчителям, з'єднуючи і комбінуючи різні інформаційні ресурси новими способами, а також застосовуючи творчі здібності і навички проблемного мислення. Ця технологія називається веб-квестом [1].

Веб-квести є засобом Інтернет-освіти, мета якої є оволодіння знаннями про культуру, історію, реалії і традиції країни, мова якої вивчається; розширення лінгвістичного кругозору через країнознавчу інформацію, яка міститься у мові, що вивчається; усвідомлення суті мовних явищ, іншої системи понять, через яку може сприйматися дійсність. Крім того, веб-квести дозволяють формувати Інтернеткомпетентність учнів, студентів або слухачів, удосконалювати навички та вміння з добування, обробки, критичної оцінки та самостійного аналізу інформації. Будучи засобом навчання іноземної мови, веб-квести виконують основну дидактичну функцію і націлені на підвищення ефективності мовної підготовки, розвивальна мета якої є: розвиток мовленнєвих здібностей у процесі навчання іноземної мови, розвиток мотивації до подальшого оволодіння іноземною мовою і культурою як частиною світової культури та розвиток автономності в оволодінні іншомовною комунікативною компетенцією. Теоретичні засади застосування сучасних педагогічних технологій, зокрема веб-квестів у навчальному процесі розкрито у працях

І.Богданової, О. Михайлової, В. Матірко, В. Полякова, Ю. Ткаченка, О. Сидоренка, Ю. Сурміна, В. Лободи, А. Фурди [7].

Філіп Бенц в своїх працях так описує квест: «це конструктивний підхід до навчання... Учні не тільки збирають і організують інформацію, отриману з Інтернету, вони спрямовують свою діяльність на поставлене перед ними завдання, часто пов'язану з їх майбутньою професією» [2].

Веб-квест (web-quest) як технологія навчання - проблемне завдання з елементами рольової гри, для виконання якого використовуються інформаційні ресурси Інтернету. Quest в перекладі з англійської означає тривалий цілеспрямований пошук, який може бути пов'язаний з пригодами або грою. Вперше термін "веб-квест" був запропонований влітку 1995 року Берні Доджем (Bernie Dodge), професором освітніх технологій Університету Сан-Дієго (США). Автор розробляв інноваційні додатки Інтернету для інтеграції в навчальний процес при викладанні різних навчальних предметів на різних рівнях навчання [3].

Будь-який Веб-квест, незалежно від його типу, містить систему завдань, що передбачають пошук в Інтернеті, організацію діяльності студентів, учнів у процесі та після одержання необхідної інформації. Застосування технології веб-квест у процесі навчання іноземних мов у ВНЗ переслідує кілька цілей. Перш за все, це розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності, впровадження ІКТ у навчальний процес, знайомство студентів з методикою використання Веб-квестів у вивченні іноземних мов, організація самостійної роботи студентів та учнів, розвиток уміння працювати в співпраці. Використання технології Веб-квест у вивченні іноземних мов має свою специфіку, що зумовлена змістом самого предмету «іноземна мова», котра включає в себе не тільки мовленнєвий матеріал, а й мовленнєві вміння, а також важливим є наявність розвинених індивідуальних комунікативних навичок [4, с. 264].

Виходячи з цього, в навчанні іноземної мови можуть бути використані Веб-квести: з різних навчальних дисциплін для носіїв мови; з метою вивчення іноземних мов. Використання Веб-квестів та інших ресурсів Інтернет у вивченні іноземних мов потребує від усіх, хто навчається, відповідного рівня володіння мовою для роботи з аутентичними ресурсами. Тому ефективним буде використання Веб-квестів під час вивчення іноземних мов за умови, коли Веб-квест:

- є творчим завданням, що завершує вивчення теми;
- супроводжується тренувальними лексично-граматичними вправами на основі мовленнєвого матеріалу, що використовується у Веб-квесті.

Кожен веб-квест має структуру з ключовими елементами:

- вступ: мета цього розділу, підготувати та «зацепити» курсантів чи слухачів. Вступ містить питання, над яким і будуть міркувати слухачі та студенти;

- завдання: це найбільш важлива частина веб-квесту (Web-Quest). Завдання повинне змушувати тих, хто навчається на підставі фактів дивитися далі, вивчаючи взаємозв'язок предметів і подій, відокремлюючи істинні знання від помилкових, аналізуючи причиннонаслідкові зв'язки в навколишньому світі. Завдання скеровує студентів та слухачів на те, що конкретно треба буде робити [5].

За допомогою веб-квесту у тих, хто навчається здатні розвиватись такі навички:

- навички мислення на стадії аналізу, узагальнення та оцінки інформації, критичне мислення, розумові здібності (пояснення, порівняння, класифікація, виділення загального і приватного та ін.);

- розвиток комп'ютерних здібностей та пошук Інтернет-інформації;

- використання великої кількості актуальної автентичної інформації, що підвищує їх словниковий запас;

- вчитися незалежно від викладача, що забезпечує автономність і самостійність слухачів та курсантів; організувати активну самостійну чи групову пошукову діяльність; прийняття самостійних рішень;

- розвитку комунікативної компетенції студентів, мотивуючи їх до застосування мовних знань та вивчення нового мовного матеріалу.

Таким чином, навчання стає менш орієнтованим на викладача, а студент чи слухач стає більш відповідальним за свої власні знання і сам процес отримання знань: він повинен організувати власний час, вирішити, які матеріали можуть бути використані для виконання завдання, у якій формі представити свою точку зору. Викладач тут скоріше помічник або наставник, вміло направляє студента до формування навичок самоосвіти.

Особливістю освітніх веб-квестів є те, що частина або вся інформація для самостійної або групової роботи з ним знаходиться на різних веб-сайтах, результатом роботи з веб-квестом, як правило, є публікація робіт у вигляді вебсторінок і веб-сайтів. Також матеріали можуть бути представлені у вигляді усного виступу, комп'ютерної презентації, мультфільму і т.д.

Веб-квести розвивають критичне мислення. Студенти та слухачі непросто збирають інформацію, але й трансформують її, щоб виконати завдання, вирішити поставлену проблему. У них підвищується мотивація, вони сприймають завдання як щось «реальне» і «корисне», що веде до підвищення продуктивності діяльності [6].

Слід зазначити, що підготовка майбутніх фахівців до міжкультурної комунікації з використанням технології веб-квестів під час вивчення іноземної мови буде здійснюватися успішно, якщо:

- буде розроблена і практично реалізована модель підготовки студентів та слухачів до міжкультурної комунікації з опорою на особистісно-діяльнісний, комунікативний, та культурологічний підходи;
- буде впроваджена технологія вебквестів, спрямована на розвиток мовленнєвих умінь та забезпечує розвиток мовної особистості при вивченні іноземної мови;
- будуть формуватися навички самостійної активності, пошукової та дослідницької діяльності слухачів та курсантів у ході освоєння, дослідження, обробки та презентації навчального матеріалу, що призведе до оволодіння міцними знаннями з іноземної мови та формування готовності до міжкультурної комунікації.

Отже, веб-квести – це унікальна можливість використання всесвітньої мережі Інтернет для навчання. Традиційне навчання сприяє збиранню вже готових відповідей, накопиченню інформації, але в учнів, студентів більш важливим є потреба аналізу значення та важливості одержаної інформації, що потребує значної витрати часу. Веб-квест мотивує всіх його учасників до неперервного навчання впродовж усього життя, пізнання бути творцями, робити відкриття, підвищує впевненість у власних силах, потребує інтересу і самооцінки, формує комунікативні навички, відповідальність за прийняте рішення.

Застосування технологій вебквесту дає можливість видозмінювати весь процес викладання, реалізовувати модель особистісно зорієнтованого навчання, інтенсифікувати заняття, а головне – удосконалювати систему самостійної підготовки учнів. Це сприяє розвитку особистості, дозволяє створити цілісну дидактичну модель вивчення різноманітних дисциплін, розвиває ініціативу, впевненість у собі, уміння творчо виконувати поставлені завдання, самостійно приймати відповідальні рішення, захищати власну точку зору, критично мислити. Розвиваючи пізнавальну активність учнів та навички самостійного одержання знань, ця технологія активізує навчально-виробничий процес у ПТНЗ, сприяє підвищенню індивідуалізації навчання та його якості, тому має ширше впроваджуватися, зокрема, при викладанні гуманітарних або природничих предметів загальноосвітнього циклу. Як показує практика, робота над вебквестом вимагає певних витрат часу, але це того варте.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биховський Я.С. Освітні веб-квести [Електронний ресурс] / Я.С. Биховський // Інформаційні технології в освіті. ІТО-99: матеріали міжнародної конференції. – Режим доступу: <http://ito.bitpro.ru/1999>
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sopinairina.wixsite.com/quests/ponatta>
3. Dodge V. Creating Web Quests. 1999. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://webquest.org/>
4. Волкова О.В. Використання технології веб-квестів на заняттях з іноземної мови / І.Ф. Ісаєв, О.В. Волкова // Вісник Белгородського університету споживчої кооперації. - 2006. -№4/19. - С. 264-268.
5. Хлизов Н.Ю. Мультимедіа та їх можливості в організації процесу навчання студентів англійської мови / Н.Ю. Хлизов // Педагогічна теорія, експеримент, практика. - Іркутськ: Вид-во Іркут. ПІКРО, 2008.
6. Миколаєва Н.В. Освітні квест-проекти як метод і засіб розвитку навичок інформаційної діяльності курсантів / Н.В. Миколаєва // Питання Інтернет-освіти. – 2002. - № 7. – С. 37.
7. Теорія і практика впровадження інноваційних технологій навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників: монографія / [П.Г. Лузан, В. М. Манько, Л. В. Нестерова, Г. М. Романова]; за заг. ред. Г. М. Романової. – К. : ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 216 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>